

Na osnovu člana 77 stav 4 Zakona o vodama ("Službeni list RCG", broj 27/07 i "Službeni list CG", br. 32/11, 48/15 i 52/16) Vlada Crne Gore, na sjednici od _____ 2018. godine, donijela je

PLAN ZAŠTITE VODA OD ZAGAĐIVANJA ZA PERIOD OD 2019. DO 2024. GODINE

OPŠTI DIO

Plan zaštite voda od zagađivanja (u daljnjem tekstu: Plan) sadrži:

1. potrebna istraživanja i ispitivanja kvaliteta voda;
2. klasifikacija vodnih tijela;
3. mjere zaštite voda koje obuhvataju:
 - a) ciljeve mjera,
 - b) administrativne mjere,
 - c) mjere za očuvanje kvaliteta voda,
 - d) mjere za sprečavanje i smanjenje zagađenja voda,
 - e) mjere za sprječavanje ili ograničavanje unošenja u vode opasnih i štetnih supstanci,
 - f) mjere za sprječavanje i odlaganje otpadnih i drugih materija na područjima na kojima mogu uticati na pogoršanje kvaliteta voda,
 - g) mjere za sprječavanje uticaja rasutih zagađivača,
 - h) mjere zaštite vodenih ekosistema i drugih ekosistema koji neposredno zavise od vodenih ekosistema,
 - i) mjere kontrole kvaliteta zagađivanja vode kombinovanim pristupom za tačkaste i difuzne izvore zagađivanja,
 - j) mjere za prečišćavanje zagađenih voda, plan izgradnje objekata za prečišćavanje otpadnih voda, sa pratećim uređajima, za najmanje 2000 ekvivalentnih stanovnika,
 - k) organe, privredna društva, druga pravna lica, ustanove i preduzetnike koji su dužni da sprovedu pojedine mjere i radove, kao i rokove za smanjenje zagađivanja vode, odgovornosti i ovlašćenja u vezi sa sprovođenjem zaštite voda,
 - l) druge mjere potrebne za zaštitu i unaprijeđenje kvaliteta voda.

CILJEVI I NAČELA PLANA

Cilj Plana je da se vodama upravlja prema načelu jedinstvenog vodnog sistema i načelu održivog razvoja.

U Planu se polazi prvenstveno od načela prevencije koje podrazumijeva planiranje i preduzimanje potrebnih mjera u zaštiti voda, kada i ne postoje čvrsti dokazi o promjenama u kvalitetu voda.

Preventivne mjere su mjere sprečavanja i ograničavanja u ispuštanju opasnih i drugih supstanci koje bi mogle uzrokovati zagađenje voda.

Nadzor zagađenja je radnja kojom se osigurava stalno praćenje ispuštanja otpadnih voda na samom izvoru zagađenja.

Načelo "upotrebe najbolje raspoložive tehnologije" podrazumijeva: štednju sirovina i energije, isključivanje opasnih supstanci iz tehnoloških procesa, kao i smanjenje količina i štetnosti svih ispuštenih supstanci prije njihovog ispuštanja u prijemnik.

Načelo "zagađivač plaća", znači da za svako zagađenje voda, korisnik voda koji je to zagađenje izazvao, ima obavezu da plati naknadu u skladu sa stepenom izazvanog zagađenja,

a ima i obavezu podmirenja troškova čišćenja i uklanjanja zagađenja kao i naknadu štete koja je direktna posljedica zagađenja.

Obezbjedivanje informacija o stanju kvaliteta voda i razmjena podataka sa susjednim državama je načelo od posebne važnosti za upoznavanje javnosti i preduzimanje potrebnih mjera za zaštitu voda.

1. Potrebna istraživanja i ispitivanja kvaliteta voda

Površinske i podzemne vode

Istraživanja i ispitivanja kvaliteta voda obavljaju se radi utvrđivanja statusa, odnosno ocjenjivanja njihovog kvaliteta i uzroka promjena kvaliteta, kao i utvrđivanja i primjene potrebnih mjera zaštite voda.

Program monitoringa voda na državnim vodama donosi Vlada na predlog Ministarstva. Monitoring voda vrši organ državne uprave nadležan za hidrometeorološke poslove.

Organ uprave nadležan za hidrometeorološke poslove sastavlja godišnji izvještaj o stanju i promjenama kvaliteta i kvantiteta voda i dostavlja najkasnije do 1. marta tekuće za prethodnu godinu Ministarstvu, nadležnom organu uprave i organu državne uprave nadležnom za poslove zdravlja, zaštite životne sredine i geološke poslove.

Otpadne vode

Privredno društvo, drugo pravno lice i preduzetnik koji ispušta otpadne vode u prijemnik ili javnu kanalizaciju dužan je da postavi uređaj za mjerenje da mjeri količine i ispituje kvalitet otpadnih voda koje ispušta, kao i njihov uticaj na prijemnik i da podatke dostavlja nadležnom organu uprave.

Privredno društvo, drugo pravno lice i preduzetnik koje ispušta otpadne vode dužno je da obezbijedi uređaje za prečišćavanje otpadnih voda i postavi mjerni uređaj, da ih održava u ispravnom stanju, da obezbijedi njihovo redovno funkcionisanje i da vodi dnevnik rada uređaja za prečišćavanje otpadnih voda.

Način i postupak ispitivanja kvaliteta otpadnih voda, minimalan broj ispitivanja i sadržaj izvještaja o utvrđenom kvalitetu otpadnih voda kao i način i uslove mjerenja količina otpadnih voda koje se ispuštaju u prijemnik vrši se na propisani način.

2. Klasifikacija vodnih tijela

Svako vodno tijelo razvrstava se u određenu kategoriju i procjenjuje rizik da određeno vodno tijelo neće postići ciljeve zaštite voda u pogledu zaštite životne sredine, odnosno da neće zadržati stanje u skladu sa ciljevima zaštite voda u pogledu zaštite životne sredine, na osnovu analize uticaja na to vodno tijelo.

Razvrstavanje vodnih tijela vrši se na osnovu rezultata monitoringa, koji je sastavni dio plana upravljanja vodama rječnog sliva, za to vodno tijelo i ocjene njegovog stanja u skladu sa propisom iz člana 75 Zakona o vodama.

Klasifikacija vodnih tijela sastavni je dio plana upravljanja vodama.

Površinske vode ocjenjuju se i razvrstavaju u odgovarajuće kategorije u skladu sa njihovim hemijskim i ekološkim statusom, odnosno potencijalom za jako modifikovana i vještačka vodna tijela.

Podzemne vode ocjenjuju se i razvrstavaju u odgovarajuće kategorije u skladu sa njihovim kvantitativnim i hemijskim statusom (stanjem).

Kategorije statusa (stanja) površinskih voda su: vrlo dobro, dobro, umjereno, loše i vrlo loše stanje.

Kategorije statusa (stanja) podzemnih voda su: dobro i loše stanje.

3. Mjere zaštite voda obuhvataju:

a) Ciljeve mjera

- sačuvati površinske i podzemne vode koje imaju dobar status;
- zaustavljanje trenda pogoršanja kvaliteta voda postiže se razradom mjera koje će se sprovesti u srednjoročnom i dugoročnom periodu;
- saniranje i uklanjanje izvora zagađenja prvenstveno na postojećim i planiranim izvorima pitke vode, kao i na drugim mjestima gdje se voda koristi u industriji, poljoprivredi, ribarstvu, rekreaciji itd.
- sistematsko praćenje izvora zagađenja voda, mogućim havarijskim zagađenjima i uspostavljanje preventivnih mjera za sprječavanje havarijskih zagađenja, prioritetni je zadatak u kratkoročnom periodu.

b) Administrativne mjere

- planovi upravljanja vodama za vodna područja riječnog sliva koja uz ostalo sadrže: procjenu mogućnosti opterećenja vodotoka, ukupno planirano opterećenje ispuštanja otpadnih voda, utvrđivanje mjerodavnog protoka prijemnika za prijem opterećenja, kao i rješenja za smanjenje opterećenja prijemnika u cilju obezbjeđenja propisanog statusa vode ovog vodnog tijela;
- izmjene i dopune izdatih vodnih dozvola za ispuštanje otpadnih voda i njihovo usklađivanje sa potrebnim mjerama i ciljevima zaštite voda;
- stalno praćenje odnosno unaprjeđenje propisa iz oblasti zaštite voda i njihovo usklađivanje sa utvrđenim mjerama u oblasti zaštite voda;
- izrada katastra zagađivača (inventara emisija) koji se usklađuje sa vodnim informacionim sistemom i izrada druge tehničke dokumentacije potrebne za sprovođenje mjera zaštite voda;
- uspostavljanje sistema informisanja o statusu (stanju) kvaliteta voda i efikasnost primjenjenih mjera.

c) Mjere za očuvanje kvaliteta voda

- zabrana izgradnje objekata koji mogu da ugroze kvalitet površinskih i podzemnih voda koja se koriste ili se planiraju koristiti za javno vodosnabdijevanje u skladu sa propisom iz člana 57 zakona o vodama;
- zabrana ili ograničenje izgradnje na posebno zaštićenim područjima i vrijednim vodnim ekosistemima, proglašenim parkovima prirode, nacionalnim parkovima i sl.;
- ograničenje izgradnje i obavljanja djelatnosti na malim vodotocima ili kraškim područjima gdje ispuštanje otpadnih voda može imati uticaj na kvalitet voda i pored primjene potrebnih mjera zaštite;
- zabrana ili ograničenje ispuštanja opasnih supstanci.

d) Mjere za sprečavanje i/ili smanjenje zagađenja voda

- planiranje, rekonstrukcija i izgradnja sistema za javnu kanalizaciju;
- planiranje, rekonstrukcija i izgradnja uređaja za prečišćavanje otpadnih voda iz sistema javne kanalizacije;

- smanjenje opterećenja otpadnim vodama iz raznih tehnoloških procesa i prilagođavanje sastava otpadnih voda dozvoljenim vrijednostima opasnih i drugih supstanci koje se ispuštaju u sistem javne kanalizacije ili u prirodni prijemnik;
- zamjena postojećih tehnologija boljim i čistijim tehnologijama u tehnološkim procesima gdje opasne i druge materije zagađuju vode;
- uvođenje programa mjera za smanjenje zagađenja voda od agrotehničkih sredstava;
- uređenje erozivnih područja i sprečavanje ispiranja kroz izgradnju regulacionih vodnih struktura, pošumljavanja, pravilnog tretiranja zemljišta i pravilne upotrebe agrotehničkih sredstava u biljnoj proizvodnji;
- izgradnja sanitarnih deponija za sve vrste čvrstog otpada;
- saniranje postojećih neuređenih odlagališta otpada;
- uklanjanje kopnenih izvora zagađenja mora, koji uzrokuju ograničavanje korišćenja mora za određene namjene (uzgoj školjki, riba, rekreacija i drugo).

e) Mjere za sprečavanje ili ograničavanje unošenja u vode opasnih i štetnih supstanci

- striktno kontrolisati primjenu zakonom propisanih odredbi o zabrani ispuštanja otpadnih voda sa sadržajem zagađujućih materija iznad propisanih vrijednosti;
- uspostaviti monitoring parametara ekološkog i hemijskog statusa površinskih voda i hemijskog i kvantitativnog statusa podzemnih voda, u skladu sa odgovarajućim pravilnicima;
- restriktivno-stimulativnim mjerama uvesti načelo smanjenja zagađenja na mjestu nastanka;
- administrativnim mjerama stimulirati ponovnu upotrebu prečišćenih otpadnih voda;
- prevencija zagađenja putem mjera za smanjenje generisanja zagađenja, unaprjeđenjem tehnoloških postupaka proizvodnje i mjerama za višestruko korišćenje voda.

f) Mjere za sprečavanje i odlaganje otpadnih i drugih materija na područjima na kojima mogu uticati na pogoršanje kvaliteta voda

- divlje deponije čvrstog komunalnog otpada ukloniti, najprije sa prostora (zaštićenih oblasti, priobalja vodotoka sa nepovoljnim hidrološkim režimom i drugo) na kojima treba spriječiti njihov negativan uticaj na površinske i podzemne vode;
- sanaciju postojećih neuređenih i izgradnju novih sanitarnih deponija čvrstog otpada vršiti u skladu sa nacionalnim propisima i odgovarajućom strateškom i planskom dokumentacijom koja se odnosi na upravljanje otpadom, a posebnu pažnju posvetiti planiranju odlagališta mulja, sa uređaja za prečišćavanje procjednih otpadnih voda;
- sakupljanje i odlaganje industrijskog otpada vršiti na način kojim se ne ugrožava životna sredina i voda kao njen bitan segment.

g) Mjere za sprečavanje uticaja rasutih zagađivača

Značaj rasutih izvora zagađenja na prostoru Crne Gore još uvijek nije na odgovarajući način kvantifikovan u pogledu njegovog učešća u ukupnom teretu zagađenja.

Kao jedan od najznačajnijih rasutih izvora zagađenja je poljoprivredna djelatnost, eksploatacija šuma, svi vidovi saobraćaja i saobraćajna infrastruktura, kao i ruralna i manja urbana naselja do 2.000 stanovnika koja nijesu obuhvaćena Direktivom o komunalnim otpadnim vodama.

Negativni uticaj iz rasutih izvora zagađenja smanjuje se prvenstveno regulativnim i administrativnim, a zatim tehničkim mjerama, dok se aktuelni pokazatelji stanja obezbjeđuju kontinuiranim namjenskim monitoringom.

Donijeta su načela dobre poljoprivredne prakse, a planirano je i donošenje Odluke o određivanju ranjivih područja u skladu sa posebnim propisom.

- uspostaviti, prvenstveno u zaštićenim oblastima, sistem praćenja i kontrole upotrebe đubriva i sredstava za zaštitu bilja, radi kvantifikovanja zagađenja od poljoprivredne djelatnosti;
- primjeniti načela dobre poljoprivredne prakse kroz realizovanje akcionih planova i vodiča u koje su uključene mjere koje se odnose na održivo korištenje đubriva i zaštitnih sredstava;
- definisati ranjiva područja, u skladu sa posebnim propisom i obezbijedi mjere zaštite, u skladu sa načelima dobre poljoprivredne prakse, uključujući i održivo korišćenje đubriva i sredstava za zaštitu bilja;
- dati smjernice za održivo upravljanje šumama;
- istraživanje uticaja zagađenja od svih vrsta saobraćaja;
- pri izradi projektne dokumentacije za izgradnju saobraćajnica poštovati vodne uslove, a pri njihovoj eksploataciji sprovoditi zahtjeve sektora voda i zaštite životne sredine, naročito u zaštićenim područjima;
- definisati tehnologije i postupke za tretman otpadnih voda malih naselja (do 2000 stanovnika).

h) Mjere zaštite vodenih ekosistema i drugih ekosistema koji neposredno zavise od vodenih ekosistema

Upravljanje vodama i vodnim dobrom vrši se, između ostalog, na način kojim se sprječava pogoršavanje, štiti i poboljšava status vodenih ekosistema, kao i kopnenih i močvarnih ekosistema koji su direktno zavisni od vodenih sistema, obezbjeđuje dobar status voda, štiti i unaprjeđuje vodeni ekosistem u cjelini kroz specifične mjere progresivnog smanjenja ispuštanja, emisija i gubitaka prioritetnih supstanci i prekida ili postepenog faznog ukidanja ispuštanja, emisija i gubitaka prioritetno opasnih supstanci, a jedno od načela upravljanja vodama, u skladu sa Zakonom o vodama, jeste i načelo cjelovitosti, što bi značilo da se procesi u prirodi, čija je značajna komponenta voda, kao i povezanost i međuzavisnost vodenih ekosistema i ekosistema u prirodi, ne smiju se narušavati.

Planska dokumenta upravljanja vodama u Crnoj Gori, prepoznata kroz Zakon o vodama su Strategija upravljanja vodama i Plan upravljanja vodama rječnog sliva.

Strategija upravljanja vodama usvojena je na Vladi u junu 2017. godine i ona predstavlja planski dokument kojim se utvrđuju dugoročni pravci upravljanja vodama u Crnoj Gori.

Budući planovi upravljanja rječnim slivovima, između ostalog, daće osnovu za određivanje statusa vodnih tijela, procjenu ekološkog statusa vodnih tijela, hidromorfološku procjenu radi utvrđivanja vodnih tijela pod rizikom, a biće uspostavljen i registar zaštićenih područja, a za zaštićena područja, Zakon o vodama propisuje da se za svako vodno područje određuju područja posebne zaštite voda (zaštićena područja), radi zaštite površinskih i podzemnih voda, ili očuvanja staništa biljnih i životinjskih vrsta direktno zavisnih od vode.

Zaštićena područja su:

- sva vodna tijela namijenjena korišćenju za ljudsku upotrebu;
- područja namijenjena zaštiti ekonomski važnih akvatičnih biljnih i životinjskih vrsta;
- vodna tijela ili njihov dio namijenjen rekreaciji, uključujući i područja određena za kupanje;
- područja podložna eutrofikaciji i osjetljiva na nitrate i
- područja namijenjena zaštiti staništa ili vrsta gdje je održavanje ili poboljšanje statusa voda bitan uslov za njihov opstanak i reprodukciju u skladu sa programom Natura 2000.

Zaštićena područja upisuju se u registar zaštićenih područja koji vodi nadležni organ uprave.

Područja posebne zaštite voda određuju se za svako vodno područje i za svako vodno područje registar se mora redovno ažurirati i podaci iz registra unose se u plan upravljanja vodama.

Pojam zaštite voda od zagađivanja predstavlja skup mjera i postupaka kojima se održava kvalitet voda, odnosno unapređuje do nivoa propisanog za korišćenje po pojedinim namjenama. Zaštita voda od zagađivanja sprovodi se radi obezbjeđenja neškodljivog i nesmetanog korišćenja voda, zaštite zdravlja ljudi, životinjskog i biljnog svijeta i zaštite životne sredine.

Zaštita voda od zagađivanja sprovodi se zabranom i ograničavanjem unošenja u vode opasnih i štetnih supstanci, propisivanjem, nalažanjem i preduzimanjem drugih mjera za očuvanje i poboljšanje kvaliteta voda.

i) Mjere kontrole kvaliteta zagađivanja vode kombinovanim pristupom za tačkaste i difuzne izvore zagađivanja

Kontrola ispuštanja iz tačkastih i difuznih izvora zagađenja u površinske vode, vrši se primjenom mjera kombinovanim pristupom:

- kontrole emisija zasnovane na najboljim raspoloživim tehnikama; ili
- relevantne granične vrijednosti emisija; ili
- najbolje prakse u oblasti zaštite voda u skladu sa čl. 74b, 74c i 75 Zakona o vodama u slučaju uticaja difuznih izvora zagađivanja.

Ako se kontrolom ispuštanja iz tačkastih i difuznih izvora utvrdi da standard kvaliteta voda ne odgovara standardima iz čl. 74b i zakona o vodama, primjenivaće se strože mjere kontrole emisija.

j) Mjere za prečišćavanje zagađenih voda sa planom izgradnje objekata za prečišćavanje otpadnih voda, sa pratećim uređajima, za najmanje 2000 ekvivalentnih stanovnika

Objekti - kolektorski sistemi

Izgradnja sistema za prikupljanje i odvođenje komunalnih otpadnih voda - kolektorskih sistema planirana je do:

- 31. decembra 2025. godine za objekte veće od 15.000 ES,
- 31. decembra 2027. godine za objekte između 2.000 i 15.000 ES i
- 31. decembra 2023. za objekte veće od 10.000 ES, koji otpadne vode ispuštaju u osjetljiva područja.

Aglomeracije veće od 2.000 ES određene su Pravilnikom o geografskim granicama, broju i kapacitetu aglomeracija ("Službeni list CG", broj 78/17).

Osjetljiva područja definisana su Odlukom o određivanju osjetljivih područja na vodnom području Dunavskog i Jadranskog sliva ("Službeni list CG", broj 46/17).

Postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda

Izgradnja postrojenja za prečišćavanje komunalnih otpadnih voda sa sekundarnim ili odgovarajućim prečišćavanjem planirana je do:

- 31. decembra 2027. godine, za aglomeracije veće od 15.000 ES,

- 31. decembra 2029. godine, za aglomeracije između 10.000 ES i 15.000 ES, i ispuštanja u slatku vodu i estuarije iz aglomeracija između 2.000 ES i 10.000 ES,
- 31. decembra 2029. godine, za ispuštanja u slatke vode i estuarije iz aglomeracija sa manje od 2.000 E.S. i ispuštanja u priobalne vode iz aglomeracija sa manje od 10.000 ES.

U slučaju ispuštanja komunalnih otpadnih voda u osjetljiva područja izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda planirana je do 2025. godine.

Kolektorski sistemi i postrojenja za prečišćavanje komunalnih otpadnih voda

Zagađivači koji ispuštaju industrijske otpadne vode u kolektorski sistem i postrojenja za prečišćavanje komunalnih otpadnih voda ili u recipijent dužni su da obezbijede prečišćavanje otpadnih voda do nivoa i u skladu sa rokovima definisanim Zakonom o upravljanju komunalnim otpadnim vodama ("Službeni list CG", broj 2/17).

Donošenje detaljnog Programa izgradnje kolektorskih sistema i postrojenja za tretman komunalnih otpadnih voda, planirano je u skladu sa Zakonom o upravljanju komunalnim otpadnim vodama. Program će sadržati podatke o kolektorskim sistemima i postrojenjima za tretman otpadnih voda u aglomeracijama sa opterećenjem jednakim ili većim od 2000 ES. Program priprema Ministarstvo održivog razvoja i turizma, a utvrđuje ga Vlada Crne Gore.

Pravilnikom o geografskim granicama, broju i kapacitetu aglomeracija utvrđeno je 35 aglomeracija većih od 2.000 ES i za svaku je definisan; naziv aglomeracije, naziv jedinice lokalne samouprave na čijem području nalazi aglomeracija, broj i naziv naselja u obuhvatu aglomeracije, broj stanovnika u aglomeraciji i procijenjeno ukupno opterećenje aglomeracije po broju ekvivalent stanovnika (ES).

k) Organi, privredna društva, druga pravna lica, ustanove i preduzetnici koji su dužni da sprovedu pojedine mjere i radove, kao i rokove za smanjenje zagađivanja vode, odgovornosti i ovlašćenja u vezi sa sprovođenjem zaštite voda

Za sprovođenje ovog Plana zadužuju se:

- Uprava za vode za:
 - sprovođenje mjera na zaštiti voda;
 - davanje upustava za sprovođenje ovog Plana;
 - izradu izvještaja Vladi Crne Gore o sprovođenju Plana;
 - razradu mjera zaštite voda;
 - izradu finansijskih planova;
 - izradu operativnih planova za slučaj havarijskog zagađenja voda;
 - obezbjeđivanje stalnog stručnog nadzora nad radom objekata za zaštitu voda (o nepravilnostima u radu tih objekata izvještava inspektora za vode);
- Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju za:
 - izvještavanje Uprave za vode o stanju kvaliteta površinskih i podzemnih voda najmanje jednom godišnje, odnosno prema potrebi;
 - davanje predloga za izmjene i dopune Programa ispitivanja kvaliteta voda;

- Uprava za inspekcijske poslove preko inspektora za vode za vršenje inspekcijskog nadzora nad sprovođenjem ovog Plana;
- Privredno društvo, drugo pravno lice ili preduzetnik koje obavljanjem djelatnosti zagađuju vode za:
 - izradu plana mjera implementacije kojim će se razraditi mjere utvrđene ovim Planom;
 - razvijanje programa osposobljavanja za rukovodioce tehnoloških pogona i procesa zbog promovisanja upravljanja vodama;
 - razradu projekata ulaganja za prelaz na bolje tehnologije proizvodnje.
- Privredno društvo, drugo pravno lice ili preduzetnik koji obavljaju komunalnu djelatnost za:
 - izradu plana mjera implementacije i operativni plan u skladu sa ovim Planom,
 - razradu planova razvoja sistema javne kanalizacije u skladu sa važećim propisima;
 - obavljanje stalnog nadzora nad svim korisnicima koji ispuštaju otpadne vode u sistem javne kanalizacije i podnosi prijave inspekciji za vode, ako ispuštanja otpadnih voda nisu u skladu s vodnom dozvolom ili drugim važećiom propisima,
 - obavljanje stalnog nadzora nad kvalitetom i količinom otpadne vode prije ispuštanja iz sistema javne kanalizacije u prirodni prijemnik i vodi računa, radi obezbjeđivanja kvaliteta otpadne vode u skladu sa uslovima iz vodne dozvole.

Lica odgovorna za sprovođenje ovog Plana su:

- direktor Uprave za vode,
- direktor ZHMS,
- direktor uprave za inspekcijske poslove,
- direktor privrednog društva, drugog pravnog lica ili preduzetnika koje obavljanjem djelatnosti zagađuju ili mogu zagaditi vode, obavljaju komunalne djelatnosti.

U slučaju da se sprovedeni planovi, operativni planovi kao i druge mjere ne primjenjuju u skladu sa ovim Planom, odgovorna lica su dužna da preduzmu zakonom propisane radnje radi ostvarenja ciljeva Plana.

I) Druge mjere potrebne za zaštitu i unaprijeđenje kvaliteta voda (mjere u slučaju vanrednih i iznenadnih zagađenja voda)

Vanredno zagađenje voda je kada usljed smanjenog protoka ili drugih okolnosti prijeti opasnost ili dođe do pogoršanja statusa voda u vodotoku ili drugom prijemniku u koji se otpadne vode.

Iznenadno zagađenje je kada dođe do iznenadnog izlivanja opasnih materija i drugih materija koje mogu pogoršati utvrđeni status vode ili mora usljed zagađenja sa kopna.

Mjere kod vanrednog zagađenja

- mjere kod vanrednog zagađenja primjenjuju se u slučajevima nepovoljnih hidroloških prilika i smanjenja protoka odnosno kod mjerodavnih malih voda, koje uzrokuju pogoršanje utvrđene kategorije vode u tački miješanja nakon ispusta otpadnih voda u prijemnik.
- mjere se primjenjuju u skladu s članom 78 Zakona o vodama, kod mjerodavnih malih voda i kad na mjestima gdje vodotok prima otpadne vode gradova i naselja, a rastvoreni kiseonik u vodi padne ispod 4,0 mg/l, kao i na drugim vodama, ako je pogoršanje kvaliteta voda toliko, da ugrožava zdravlje ljudi, ekološku funkciju vode kao staništa i druge namjene.

Mjerodavna mala voda određuje se iz dužine vremenskih intervala koji se kreću od 7 do 40 dana sa povratnim periodom od 5 do 20 godina. Uprava za vode utvrđuje mjerodavnu malu vodu za sve tačke ispitivanja kvaliteta voda zajedno s geodetskim koordinatama mjesta ispitivanja kvaliteta voda u kratkoročnom periodu.

- mjere u vanrednim slučajevima zagađenja su:
 - pojačani nadzor na mjestima ispusta svih zagađivača koji otpadne vode ispuštaju u vodotok,
 - dodatni program ispitivanja kvaliteta voda koji sprovodi ZHMS,
 - smanjenje opterećenja otpadnim vodama na ispustu uz nadzor rada svih instaliranih objekata za zaštitu voda,
 - smanjenje ispuštanja tehnoloških otpadnih voda
 - ograničavanje ili zabrana ispuštanja otpadnih voda.
- zabrana ili ograničenje ispuštanja tehnoloških otpadnih voda smanjenjem proizvodnje, proglašava se kada rastvoreni kiseonik na mjernom profilu vodotoka padne ispod 4,0 mg/l, to jest kada je kvalitet vode toliko loš, da je ugrožena ekološka funkcija vode, kao i zdravlje i život ljudi
- Operativni plan za sprovođenje mjera u slučaju vanrednih zagađenja na državnim vodama donosi nadležni organ uprave.
- Operativne planove za sprovođenje mjera u slučaju vanrednih zagađenja na lokalnim vodama donosi jedinica lokalne samouprave.

Mjere kod iznenadnog zagađenja

- kada dođe do iznenadnog zagađenja potrebno je odmah obaviti dojavu o nastanku iznenadnog zagađenja i postupiti u skladu sa operativnim planom radi sprječavanja širenja odnosno uklanjanja nastalog zagađenja. Inspektor za vode će utvrditi stepen ugroženosti i donijeti rješenje o preduzimanju potrebnih mjera i dostaviti ga osobama koje su dužne primijeniti te mjere.
- mjere koje će se preduzeti u slučajevima iznenadnog zagađenja su:
 - obavješćavanje nadležnih organa i javnosti, primjena operativnih planova radi suzbijanja širenja i uklanjanja iznenadnog zagađenja,
 - utvrđivanje uzroka zagađenja, zagađivača, vrste i obima zagađenja, ocjena stepena ugroženosti ekološke funkcije voda, zdravlja ljudi, kao i mogućnost širenja zagađenja,
 - nadzor nad nastalim zagađenjem i njegovim širenjem, informisanje javnosti i korisnika vode o kvalitetu vode i po potrebi zabrana njene upotrebe,
 - obavljanje sanacijskih radova nad nastalim zagađenjem u skladu sa operativnim planovima, kao i uklanjanje uzroka iznenadnog zagađenja.

Mjere koje će se preduzeti zavise od stepena ugroženosti vode nastalog iznenadnim zagađenjem.

Stepen ugroženosti proglašava inspektor za vode prema sljedećim mjerilima:

I stepen ugroženosti	U vodnu sredinu su dospjele manje količine opasnih materija ili drugih materija koje uzrokuju zagađenje, brzom primjenom potrebnih mjera može se spriječiti širenje zagađenja, ne očekuju se veće posljedice po ekološku funkciju voda i za njenu upotrebu.
II stepen ugroženosti	U vodnu sredinu su dospjele veće količine opasnih materija ili drugih materija koje uzrokuju zagađenje, brzom primjenom potrebnih mjera može se spriječiti širenje zagađenja, ali su ugroženi izvori pitke vode ili drugi izvori namijenjeni za razno korišćenje kopnenih voda i

	priobalnog mora, posljedice po ekološki status voda, su znatne i potrebno je proglasiti mjere kojima se ograničava korišćenje vode.
III stepen ugroženosti	U vodnu sredinu su dospjele količine opasnih materija ili drugih materija koje uzrokuju zagađenje s mogućim prekograničnim posljedicama brzom primjenom potrebnih mjera može se spriječiti širenje zagađenja, ali su ugroženi izvori pitke vode ili drugi izvori namijenjeni za razno korišćenje kopnenih voda i priobalnog mora, posljedice po ekološki status vode, su velike i potrebno je proglasiti mjere zabrane korišćenja vode.

- rješenjem inspektora za vode primjenjuju se potrebne mjere i operativni planovi, a primjena mjera prestaje kada inspektor za vode proglasi prestanak primjene i o mjerama i postupcima tokom njihovog preduzimanja obavještava se javnost.
- kada se proglasi III stepen ugroženosti mogu nastupiti slučajevi:
 - kada su zagađenja nastala na državnim vodama unutar granica Crne Gore i kada su zagađenja nastala na državnim vodama sa mogućim prekograničnim posljedicama;
 - kada su zagađenja nastala izvan granica Crne Gore.

Ovaj plan objaviće se u „Službenom listu Crne Gore“.

VLADA CRNE GORE

Broj: _____
Podgorica, _____ 2018. godine

Predsjednik,
Duško Marković